

Kaart	Anti-pesten (protocol)
Verantwoordelijke	Veiligheidscoördinator
Geëvalueerd	
Doel We willen dat kinderen zich op De Ester fysiek, emotioneel en sociaal veilig voelen. Kinderen moeten met plezier naar school gaan. Door te werken met regels en afspraken, kun je elkaar aanspreken op ongewenst gedrag. Kinderen leren elkaar benaderen op een manier die ze zelf ook prettig vinden.	
Relatie met Optimus Koersplan Aandacht voor fysieke, emotionele en sociale veiligheid zorgt voor een optimale groei van kinderen	
Aanpak <ul style="list-style-type: none"> ○ We werken met Klassenkracht en Kwink; ○ 2x per jaar vullen de leerkrachten van groep 3 t/m 8 de Scollijsten in. Vanaf groep 6 doen de kinderen dit ook; ○ In de groepen zijn groepsmissies vastgelegd; ○ In de klas wordt preventief gesproken over pesten; ○ Mocht pestgedrag gesignaleerd worden, dan volgen er gesprekken om tot oplossingen te komen. Deze werkwijze is vastgelegd in een protocol.	
Informatie De kaders en invulling van het handelen bij pestgedrag worden aangegeven door landelijk en bestuurlijk onderwijsbeleid.	
Overig Het protocol	

Uitgangspunten

Een vaak voorkomende definitie van pesten is de volgende: het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meerdere individuen op een persoon, die niet in staat is om zichzelf te verdedigen. Vaak is de macht bij pesten ongelijk verdeeld. Ook komt pesten vaak niet één keer voor, maar wordt één kind meerdere malen gepest. Het uitgangspunt is dat je elkaar behandelt op een manier waarop je zelf behandeld wil worden. Pesten kan vele vormen aannemen. Over het algemeen wordt er onderscheid gemaakt tussen fysiek en verbaal pesten en pesten gericht op relaties. Een onderscheid wat ook wordt gemaakt is individueel en groepsgewijs pesten.

Uitgangspunten van dit Anti-Pest protocol zijn:

- Alle kinderen horen zich in hun basisschoolperiode veilig te voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Zowel fysiek als emotioneel moet het veilig zijn voor de kinderen.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
- Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Het uitgangspunt is dat je elkaar behandelt op een manier waarop je zelf behandeld wil worden. Met andere woorden: doe wat je zelf ook prettig vindt.

Voorwaarden:

Pesten is een probleem dat wij onder ogen willen zien (erkennen) en (daarom ook) op onze school serieus aan willen pakken en willen voorkomen.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden

- Het is belangrijk dat kinderen beseffen dat het melden van pestgedrag geen klikken is.
- De leerkracht reageert altijd serieus op een melding van pestgedrag.
- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Door lessen Sociaal Emotionele Ontwikkeling van de methodes Kwink en Klassenkracht willen wij de kinderen van de Ester wegwijs maken in de sociale omganging met anderen. Dus ook met het thema pesten.
- Een gesprek met de pester is van essentieel belang. Ga na of de pester de gemaakte afspraken nog weet en probeer de achterliggende gedachten te vangen. Iemand doet iets niet zomaar.

- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak (stappenplan).
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. Als ouders/leerkracht en betrokken kind(eren) er samen niet uitkomen en het pestgedrag niet de kop in kunnen drukken kan een van de vertrouwenspersonen van de Ester ingeschakeld worden. De vertrouwenspersoon (dit is nooit de eigen leerkracht) kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. De vertrouwenspersonen van De Ester zijn Arja en Marieke.

Pesten voorkomen

Wat doet de Ester om het Pesten te voorkomen?

- Wij werken op de Ester met Klassenkracht en Kwink.
- Twee keer per jaar vullen de leerkrachten van groep 3 t/m 5 de Scol-lijst in. Dit is ons sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem. Bij de groepen 6 t/m 8 vullen zowel de leerkrachten als de leerlingen deze lijst twee keer per jaar in.
- In de klas worden er ook afspraken opgesteld met de kinderen waar de klas zich aan houdt.
- In de klas vinden er preventief veel gesprekken plaats over pesten en andere onderwerpen waar de kinderen mee te maken kunnen krijgen op sociaal emotioneel gebied.
- Mochten er kinderen zijn die elkaar opzoeken en die niet op een prettige manier met elkaar omgaan, vinden er gesprekken plaats tussen deze leerlingen om zo tot een oplossing te komen.
- Mochten zaken langer spelen en de leerkrachten moeilijk tot een oplossing kunnen komen tussen bepaalde kinderen worden de ouders bij het gesprek betrokken.
- Na een incident volgt een oplossingsgericht gesprek met de betrokken kinderen en/of de hele groep.

Stappenplan bij pestgedrag

Algemeen stappenplan ongewenst gedrag

1. Eerste zelf/samen proberen op te lossen.
2. Naar de leerkracht gaan voor hulp.
3. Het samen met de leerkracht proberen op te lossen.
4. Herhaling van ongewenst gedrag? Zie dan onderstaand stappenplan.

Stappenplan fases van signaleren/analyseren/maatregelen en begeleiding.

1. Signaleren

Het signaal wordt afgegeven door:

- het gepeste kind/de gepeste kinderen
- andere betrokkenen
- ouders

Voor een uitgebreide lijst met signalen zie bijlage 1.

2. Analyseren

Leerkracht praat met de pester en de gepeste.

Vervolgens hanteren we het volgende stappenplan:

- Situatie wordt in kaart gebracht. In gesprek gaan met beide partijen met accent op zelf oplossen, als dat niet kan verder met de volgende stappen.
- Leerkracht meldt pestgedrag in het team.
- Een week lang wordt de dag geëvalueerd met beide partijen. Dit wordt ook vastgelegd en ondertekend door de pester en de gepeste.
- Hierna volgt een week zonder dag-evaluatie met beide partijen. Leerkracht observeert, met (indien nodig) verslaglegging.
- Leerkracht heeft een gesprek met beide partijen; verslaglegging hiervan in het digitale leerling-dossier en in de incidentenregistratie een aantekening hiervan.
- Daarna bouwt de leerkracht de gesprekken af, afhankelijk van de situatie.

3. Maatregelen bij voortduren pesten en begeleiding hierbij

- Vastlegging middels incidentenregistratie, map bevindt zich in de kast onder de postvakjes.
- Contact met ouder(s)/verzorger(s), enerzijds informatie verstrekken anderzijds ondersteuning vragen bij de aanpak. Bij inschakeling van ouders wordt protocol schorsing/verwijdering aangekaart (time-out).
- In overleg met leerlingen, ouder(s)/verzorger(s), leerkracht, ib (eventueel orthopedagoog en directie) wordt besloten welke maatregelen worden genomen en welke begeleiding nodig is voor de leerlingen. Afhankelijk van de ernst van het pesten en de gevolgen hiervan voor de gepeste leerling. Zie voor passende maatregelen bijlage 3.
- Begeleiding van zowel pester (bijlage 3) als gepeste (bijlage 4) leerlingen.

Bijlage 1: Signalen van pesten

- Niet meer naar school, sportclub of vereniging willen, uitvluchten verzinnen
- Niets meer vertellen over school
- Laag zelfvertrouwen bij kinderen bemerken
- Geen klasgenoten mee naar huis nemen
- Mindere prestaties leveren
- Slaapproblemen, nachtmerries
- Concentratieproblemen
- Somber, futloos of teruggetrokken gedrag
- Lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn of buikpijn, moeheid
- Blauwe plekken
- Beschadigde of kwijtgeraakte spullen.
- Overdreven een bepaalde kant op slaan, dan je gewend bent bij het kind. Van stil naar te sociaal en omgekeerd.

Uitingen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

Met woorden:

- Belachelijk maken (altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen, opmerkingen maken over kleding)
- Uitlachen (zogenaamd leuke opmerkingen maken over een klasgenoot)
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- Briefjes doorgeven, e-mails of sms-berichten sturen
- Beledigen, kleineren, vernederen
- Roddelen
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer

Lichamelijk:

- Buiten school opwachten, trekken, duwen, slaan of schoppen
- Op weg naar huis achternalopen of rijden
- Klemzetten of opsluiten

Anders:

- Doodzwijgen of buitensluiten bij gesprekken of activiteiten, isoleren
- Spullen aftroggelen of geld afpersen
- Bezittingen afpakken en/of kapot maken
- Naar het huis van het slachtoffer gaan

Bijlage 2: Afspraken van de school over pesten

Afspraak 1:

Een belangrijke waarde is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij: als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen.

Afspraak 2:

Alle leerlingen zijn verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep. Het is dan ook de bedoeling dat medeleerlingen proberen het pesten bij de leerkracht aan te kaarten.

Afspraak 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en open communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. Waar het gaat om de aanpak van het pestprobleem op school zelf blijft de inbreng van de ouders bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school. Daarbuiten hebben de ouders hun eigen verantwoordelijkheid en dienen ze hulp te bieden aan hun kind.

Schoolregels:

1. We zijn aardig voor elkaar.
2. We noemen elkaar bij de voornaam.
3. Als je kwaad bent neem je de tijd die je nodig hebt om er goed over te kunnen praten
4. Als jij of iemand anders hulp nodig hebt/heeft ga je naar de leerkracht.
5. Word je gepest praat er thuis ook over, je hoeft het niet geheim te houden.
6. We komen alleen aan onze eigen spullen.
7. We luisteren naar elkaar.
8. Iedereen is welkom in onze school.
9. Na het uitpraten van een conflict kunnen we elkaar vergeven.

Bijlage 3 maatregelen en begeleiding voor de pester

- Een of meerdere pauzes binnenblijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn en dan in gesprek met de leerkracht
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: erkenning van zijn pestgedrag en zo bewustwording bijbrengen voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.
- Vertrouwenspersoon wordt ingelicht.
- Bij aanhoudend pestgedrag kan ervoor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school (time-out)
- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.
- Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.
- De directie doet anoniem melding in de MR.
- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen).
- (H)erkenning van pestgedrag.
- Laat inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Welgemeende excuses aan laten bieden.
- In laten zien dat:
  - Pesten verboden is;
  - Wij houden ons aan deze regel;
  - Straffen als het kind wel pest;
  - Belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren om niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten het gepeste kind heeft.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
- Zoeken van een (sport)club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; vertrouwenspersoon, sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

Bijlage 4 begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: waarom, hoe en door wie wordt er gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere, positieve, manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie. Bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil. Bij welke oplossing voelt het kind zich prettig?
- Sterke kanten van de leerling benadrukken. Positief gedrag/kwaliteiten benadrukken.
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Aparte gesprekken met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s).
- Het gepeste kind niet over beschermen. Bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie, waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen. Laat het gepeste kind inderdaad zich bewust zijn van zijn eigen rol in het geheel.
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Inschakelen hulp; vertrouwenspersoon, sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD.